

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu: Czyste Powietrze

1. Cel programu

Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z nowo budowanych jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Przez jednorodzinny budynek mieszkalny, zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, z późn. zm.), należy rozumieć budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

Przez budynek istniejący należy rozumieć budynek oddany do użytkowania.

Przez budynek nowo budowany należy rozumieć budynek, który nie został przekazany lub zgłoszony do użytkowania do dnia złożenia wniosku o dofinansowanie, pod warunkiem że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane uzyskano zgodę na rozpoczęcie budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego.

2. Wskaźnik osiągnięcia celu Programu

Stopień realizacji celu Programu priorytetowego Czyste powietrze, zwanego dalej „Programem”, mierzony jest za pomocą następujących wskaźników osiągnięcia celu pn.

- 1) Liczba budynków mieszkalnych o poprawionej efektywności energetycznej;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 4 000 000 sztuk;
- 2) Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących;
- 3) Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 3 000 000 sztuk;
- 4) Liczba instalacji fotowoltaicznych;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej - 600 000 sztuk;
- 5) Ograniczenie zużycia energii końcowej;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 21 800 000 MWh/rok;
- 6) Ograniczenie emisji SO₂;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 270 000 Mg/rok;
- 7) Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10);
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 68 400 Mg/rok;
- 8) Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM2,5);
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 61 100 Mg/rok;
- 9) Ograniczenie emisji benzo- α -pirenu;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 87 Mg/rok;
- 10) Ograniczenie emisji CO₂ ;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 30 200 000 Mg/rok;
- 11) Ograniczenie emisji NOx;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 39 500 Mg/rok;

3. Budżet

Budżet programu wynosi 103 mld zł:

- w formie bezzwrotnej (dotacje): 63,3 mld zł;
- w formie zwrotnej (pożyczki): 39,7 mld zł.

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2018–2029, przy czym:

- 1) zobowiązania podejmowane będą do 31.12.2027r. (rozumiane jako podpisywanie umów o dofinansowanie).
- 2) środki wydatkowane będą do 30.09.2029 r.

5. Terminy i sposób składania wniosków

- 1) Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym.
- 2) Wnioski są rozpatrywane przez właściwe terytorialnie wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) zgodnie z kolejnością wpływu wniosków.
- 3) Terminy, sposób składania wniosków i ich rozpatrywania są określone w regulaminie naboru lub ogłoszeniu o naborze, które jest zamieszczane na stronie internetowej www.nfosigw.gov.pl oraz stronie internetowej właściwego terytorialnie wfośigw.

6. Koszty kwalifikowane

- 1) **Okres kwalifikowalności kosztów:** od 01.01.2018 r. do 30.06.2029 r., przy czym:
  - **Rozpoczęcie przedsięwzięcia** rozumiane jest jako poniesienie pierwszego kosztu kwalifikowanego (data wystawienia pierwszej faktury lub równoważnego dokumentu księgowego) związanego z realizacją przedsięwzięcia i może nastąpić:
    - od 01.01.2018 lecz nie wcześniej, niż 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie dla wniosków złożonych do 30.06.2019 r.,
    - nie wcześniej niż złożenie wniosku o dofinansowanie, dla wniosków złożonych od 01.07.2019r., z wyłączeniem dokumentacji projektowej i audytu energetycznego, które mogą być wykonane wcześniej.
  - **Zakończenie przedsięwzięcia** (data wystawienia ostatniej faktury lub innego dokumentu) oznacza rzeczowe zakończenie wszystkich prac objętych umową o dofinansowanie, pozwalające na prawidłową eksploatację zamontowanych urządzeń oraz - jeśli dotyczy – gwarantujące dotrzymanie przez modernizowane przegrody zewnętrzne wymagań technicznych wskazanych w Programie. Poniesienie ostatniego kosztu nie może nastąpić później niż 24 miesiące po podpisaniu umowy. Przedsięwzięcie nie może zostać zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. Data zakończenia przedsięwzięcia jest potwierdzana w ostatnim protokole odbioru robót wykonawcy lub w protokole końcowym w przypadku przeprowadzenia kontroli przez przedstawiciela wfośigw.
  - **Okres realizacji** przedsięwzięcia wynosi do 24 miesięcy od daty zawarcia umowy o dofinansowanie, lecz nie później, niż do 30.06.2029 r.
- 2) **Minimalna wartość kosztów kwalifikowanych** przedsięwzięcia wynosi 7 tys. zł;

- 3) **Maksymalna wartość kosztów kwalifikowanych**, od których liczona jest wysokość dotacji wynosi 53 tys. zł na budynek jednorodzinny lub wydzielony w budynku jednorodzinym lokal mieszkalny (w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali) z wyodrębnioną księgą wieczystą, jeśli w budynku mieszkalnym wydzielono nie więcej niż dwa lokale mieszkalne albo jeden lokal mieszkalny i lokal użytkowy o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.
- 4) Koszty poniesione na przedsięwzięcie w lokalu mieszkalnym, który został wyodrębniony po 01.01.2019 r. z istniejącego jednorodzinnego budynku mieszkalnego, są kwalifikowane w ramach limitu kosztów z punktu 3) przypadających na cały budynek.
- 5) **Limity jednostkowych kosztów kwalifikowanych** dla poszczególnych zakresów prac w ramach przedsięwzięcia są podane w punkcie 9 „Maksymalne koszty jednostkowe”. Koszty przekraczające wartości określone w punkcie 9 stanowią koszt niekwalifikowany.
- 6) Wymagania dla dokumentacji, usług, urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych stanowiących koszty kwalifikowane są określone w załączniku nr 1 do Programu - „Wymagania techniczne”.
- 7) **Wykaz rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych wchodzących w skład kosztów kwalifikowanych**

A) Dla Istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych i lokali mieszkalnych

- I. węzeł ciepły z programatorem temperatury wraz z wykonaniem usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- II. pompa ciepła z osprzętem wraz z wykonaniem usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- III. kocioł gazowy kondensacyjny ze sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem na gaz wraz z wykonaniem usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- IV. kocioł olejowy kondensacyjny ze sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem na olej wraz z wykonaniem usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- V. materiały budowlane wchodzące w skład systemu ogrzewania elektrycznego wraz z wykonaniem usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- VI. kocioł na paliwo stałe spełniający co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100) wraz z wykonaniem usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- VII. przyłącze do sieci ciepłowniczej, gazowej, elektroenergetycznej w przypadku podłączenia nowego źródła ciepła wraz z wykonaniem usługi montażu;
- VIII. materiały budowlane wykorzystywane do docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych oraz fundamentów wchodzące w skład systemów dociepleń lub wykorzystywane do zabezpieczenia przed zawilgoceniem wraz z wykonaniem usługi docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych lub fundamentów;
- IX. materiały budowlane ocieplenia przegród wewnętrznych budynku oddzielających pomieszczenia ogrzewane od nieogrzewanych, w tym: ścian wewnętrznych, stropów pod nieogrzewanymi poddaszami, stropów nad pomieszczeniami nieogrzewanymi

- i zamkniętymi przestrzeniami podpodłogowymi wraz z wykonaniem usługi docieplenia przegród budowlanych;
- X. stolarka okienna i drzwiowa, w tym okna, okna połaciowe wraz z systemami montażowymi, drzwi balkonowe, bramy garażowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne wraz z wykonaniem usługi demontażu starej stolarki i usługą montażu nowej stolarki;
- XI. materiały budowlane wchodzące w skład instalacji grzewczej oraz wymiana elementów istniejącej instalacji grzewczej lub wykonanie nowej instalacji wewnętrznej ogrzewania wraz z regulacją i równoważeniem hydraulicznym instalacji;
- XII. materiały budowlane wchodzące w skład instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz wymiana elementów istniejącej instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej lub wykonanie nowej instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej wraz z regulacją i równoważeniem hydraulicznym instalacji;
- XIII. materiały budowlane składające się na system wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła wraz z wykonaniem usługi montażu;
- XIV. kolektor słoneczny z osprzętem wraz z wykonaniem usługi montażu; finansowania tylko w formie pożyczki.
- XV. ogniwo fotowoltaiczne z osprzętem wraz z wykonaniem usługi montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej; finansowania tylko w formie pożyczki.
- XVI. koszt przygotowania dokumentacji przedsięwzięcia:
- koszt wykonania audytu energetycznego budynku/ lokalu mieszkalnego wykonanego przed złożeniem wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, pod warunkiem że zakres prac, wynikający z audytu, zostanie zrealizowany w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie, nie później, niż do zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia,
  - koszt wykonania branżowej dokumentacji projektowej, pod warunkiem, że prace będące przedmiotem dokumentacji, zostaną zrealizowane w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, nie później, niż do zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia,
  - koszt wykonania ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej.

B) Dla nowo budowanych jednorodzinnych budynków mieszkalnych

- I. węzeł cieplny z programatorem temperatury wraz z wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- II. pompa ciepła z osprzętem wraz z wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- III. kocioł gazowy kondensacyjny ze sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem na gaz wraz z wykonaniem montażu nowego źródła ciepła;
- IV. kocioł olejowy kondensacyjny ze sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem na olej wraz z wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- V. materiały budowlane wchodzące w skład systemu ogrzewania elektrycznego wraz z wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- VI. kocioł na paliwo stałe spełniający co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100) wraz z wykonaniem usługi montażu nowego źródła ciepła;
- VII. przyłącze do sieci ciepłowniczej, gazowej, elektroenergetycznej w przypadku podłączenia nowego źródła ciepła wraz z wykonaniem usługi montażu;

- VIII. Koszty w punktach od B) I do B) VII są kwalifikowane pod warunkiem, że w budynku są lub będą spełnione wymagania dla przegród określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujących od 31 grudnia 2020 roku
- IX. Koszty w punktach od B) I do B) VII są kwalifikowane pod warunkiem ich poniesienia do 31 grudnia 2019 r, do momentu wejścia w życie przepisów określonych w środkach wykonawczych do Dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 (ekoprojektu).
- X. koszt zakupu i montażu instalacji źródeł energii odnawialnej:
1. kolektor słoneczny z osprzętem wraz z wykonaniem usługi montażu;
  2. ogniwo fotowoltaiczne z osprzętem wraz z wykonaniem usługi montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej;

pod warunkiem:

- zakupu i montażu źródła ciepła wskazanego w B) od I. do B) VI., chyba że w budynku istnieje już źródło ciepła jak w B) od I. do B) VI. oraz
  - w budynku są lub będą spełnione wymagania dla przegród określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujących od 31 grudnia 2020 roku oraz
  - finansowania w formie pożyczki.
- XI. materiały budowlane składające się na system wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła wraz z wykonaniem usługi montażu;

pod warunkiem:

- zakupu i montażu źródła ciepła wskazanego w B) od I. do B) VI., chyba że w budynku istnieje już źródło ciepła jak w B) od I. do B) VI., oraz
- w budynku są lub będą spełnione wymagania dla przegród określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujących od 31 grudnia 2020 roku.

C) Inne uwarunkowania do kwalifikowania kosztów

- I. W zakresie prac związanych z poprawą efektywności energetycznej kosztem kwalifikowanym jest zakres rzeczowy przedsięwzięcia, wynikający z audytu energetycznego przedsięwzięcia lub z uproszczonej analizy energetycznej, wykonywanej przez Wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, w oparciu o formuły tam umieszczone.
- II. Warunkiem kwalifikowalności kosztów, wymienionych w punktach 6.7) od A) I do A) XVI jest wymiana wszystkich źródeł ciepła na paliwo stałe na źródło/źródła wymienione w punkcie 6.7) od A) I do A) VI .
- Wymogu nie stosuje się w przypadku:
1. gdy kocioł/kotły na paliwo stałe spełnia/ją co najmniej 5 klasę normy europejskiej EN 303-5:2012 lub nowszej,
  2. kominków wykorzystywanych na cele rekreacyjne;
  3. pozostałe, eksploatowane źródła ciepła inne, niż na paliwo stałe, nie muszą być trwale wyłączane z użytkowania.
- III. Jeżeli w budynku istnieje źródło ciepła wymienione w punkcie 6.7) od A) I. do A) VI. lub jest zainstalowane źródło ciepła spełniające wymagania techniczne określone w załączniku nr 1 do Programu - „Wymagania techniczne” (np. kocioł na paliwo stałe spełniający co najmniej 5 klasę

normy europejskiej EN 303-5:2012 lub nowszej, kotły gazowe/olejowe kondensacyjne określone symbolem 4 gwiazdek, wg Dyrektywy Rady 92/42/EWG z dnia 21 maja 1992 r., pompy ciepła spełniające wartości współczynnika efektywności COP), a zgoda na rozpoczęcie budowy została uzyskana przed wejściem w życie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.) tj. do dnia 15 grudnia 2002 r., w ramach przedsięwzięcia mogą być realizowane również działania wymienione w punktach 6.7) od A) VIII do A) XVI.

- IV. Jeżeli w budynku istnieje źródło ciepła wymienione w punkcie 6.7) od A) I. do A) VI. lub jest zainstalowane źródło ciepła spełniające wymagania techniczne określone w załączniku nr 1 do Programu- „Wymagania techniczne” (np. kocioł na paliwo stałe spełniający co najmniej 5 klasę normy europejskiej EN 303-5:2012 lub nowszej, kotły gazowe/olejowe kondensacyjne określone symbolem 4 gwiazdek, wg Dyrektywy Rady 92/42/EWG z dnia 21 maja 1992 r., pompy ciepła spełniające wartości współczynnika efektywności COP), a zgoda na rozpoczęcie budowy została uzyskana po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie tj. po dniu 15 grudnia 2002 r., w ramach przedsięwzięcia mogą być realizowane wyłącznie działania wymienione w punkcie 6.7) od A) XIV do A) XV.
- V. Koszt modernizacji przegród uznaje się za kwalifikowany jeżeli po termomodernizacji spełniają lub będą spełniać wymagania izolacyjności cieplnej, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, obowiązujących od 31 grudnia 2020 roku.
- VI. W przypadku instalacji indywidualnego źródła ciepła realizacja inwestycji może być dofinansowana jedynie w sytuacji, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest możliwe lub nie jest uzasadnione ekonomicznie.
- VII. Warunkiem montażu kotła na węgiel, jest brak możliwości podłączenia lub brak uzasadnienia ekonomicznego podłączenia do sieci dystrybucji gazu.
- VIII. Koszty przedsięwzięcia, realizowane w budynkach wykorzystywanych sezonowo (np. domki letniskowe) lub w budynkach gospodarczych (nie dotyczy źródeł ciepła zamontowanych tylko do celów ogrzewania budynków mieszkalnych jednorodzinnych/ wydzielonych lokali mieszkalnych) nie są kwalifikowane.
- IX. W przypadku, gdy w jednorodzinny budynek mieszkalny lub w lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, prowadzona jest działalność gospodarcza, wysokość kosztów kwalifikowanych jest pomniejszana proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej na prowadzenie działalności gospodarczej. Na użytek niniejszego programu przyjmuje się, że powierzchnia na której prowadzona jest ta działalność stanowi powierzchnię lokalu użytkowego.
- X. Podatek od towarów i usług (VAT) jest kosztem kwalifikowanym tylko wówczas, gdy jest on faktycznie i ostatecznie ponoszony przez beneficjenta, a beneficjent nie ma prawnej możliwości odliczenia podatku naliczonego od podatku należnego w jakiegokolwiek części, zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług.

7. Formy i warunki udzielania dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

Dotacja i/lub pożyczka udzielana przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

7.2 Intensywność dofinansowania

Tabela nr 1

Grupa	Kwota średniego miesięcznego dochodu / osoba [zł]	Dotacja (procent kosztów kwalifikowanych przewidzianych do wsparcia dotacyjnego)	Pożyczka	
			uzupełnienie do wartości dotacji	pozostałe koszty kwalifikowane (uzupełnienie do wysokości maksymalnych jednostkowych kosztów kwalifikowanych)
1	2	3	4	5
I	do 600	do 90%	do 10%	do 100%
II	601 – 800	do 80%	do 20%	do 100%
III	801 – 1000	do 70%	do 30%	do 100%
IV	1001 – 1200	do 60%	do 40%	do 100%
V	1201 – 1400	do 50%	do 50%	do 100%
VI	1401 – 1600	do 40%	do 60%	do 100%
VII	powyżej 1600	do 30%	do 70%	do 100%

Tabela nr 2

Grupa	Kwota średniego miesięcznego dochodu / osoba [zł]	Dotacja (procent kosztów kwalifikowanych przewidzianych do wsparcia dotacyjnego)	Pożyczka		Kwota rocznego dochodu wnioskodawcy [zł]
			uzupełnienie do wartości dotacji	pozostałe koszty kwalifikowane (uzupełnienie do wysokości maksymalnych jednostkowych kosztów kwalifikowanych)	
1	2	4	5	6	7
I	do 600	do 90%	do 10%	do 100%	<i>Nie dotyczy</i>
II	601 – 800	do 80%	do 20%	do 100%	
III	801 – 1000	do 67%	do 33%	do 100%	
IV	1001 – 1200	do 55%	do 45%	do 100%	
V	1201 – 1400	do 43%	do 57%	do 100%	
VI	1401 – 1600	do 30%	do 70%	do 100%	
VII	powyżej 1600	do 18%	do 82%	do 100%	do 85 528
		do 15%	do 85%	do 100%	od 85 529 do 125 528
		0%	do 100%	do 100%	powyżej 125 528

1. Program i ulga termomodernizacyjna wprowadzona Ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2246) są dwoma instrumentami wsparcia finansowego, mającymi na celu poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery.

2. W tabelach nr 1 i nr 2 wskazano intensywność dofinansowania z uwzględnieniem możliwości skorzystania przez Wnioskodawców z ulgi termomodernizacyjnej.

- a. **Tabela nr 1** dotyczy Wnioskodawców, którzy nie mogą skorzystać z ulgi termomodernizacyjnej, w szczególności Wnioskodawców, których dochody niepodlegają opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych: wymienione w art. 3 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952, z późn. zm.) oraz Wnioskodawców korzystających z dofinansowania dotyczącego nowo budowanych budynków jednorodzinnych.

Intensywność dofinansowania jest określona na podstawie średniego miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie domowym Wnioskodawcy, za wskazany rok podatkowy poprzedzający datę złożenia wniosku.

Zmiana kwoty miesięcznego dochodu w trakcie oceny wniosku lub w trakcie realizacji przedsięwzięcia, nie wpływa na zmianę intensywności dofinansowania.

- b. **Tabela nr 2** dotyczy Wnioskodawców, którzy rozliczając się indywidualnie lub wspólnie z małżonkiem, będą mogli skorzystać z ulgi termomodernizacyjnej na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2246).

Intensywność dofinansowania jest określona na podstawie średniego miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie domowym Wnioskodawcy, za wskazany rok podatkowy poprzedzający datę złożenia wniosku.

Dla Wnioskodawców, których średni miesięczny dochód na osobę w gospodarstwie domowym kwalifikuje do Grupy VII, intensywność dofinansowania jest uzależniona dodatkowo od osiągniętego przez Wnioskodawcę lub Wnioskodawcę i małżonka (w przypadku wspólnego rozliczenia) rocznego dochodu stanowiącego podstawę do opodatkowania za wskazany rok podatkowy poprzedzający datę złożenia wniosku.

Zmiana kwoty miesięcznego lub rocznego dochodu w trakcie oceny wniosku albo w trakcie realizacji przedsięwzięcia, nie wpływa na zmianę intensywności dofinansowania.

Dotacja w Programie stanowi uzupełnienie korzyści wynikających z ulgi termomodernizacyjnej.

3. Koszty mikroinstalacji fotowoltaicznej i kolektorów słonecznych mogą zostać dofinansowane do 100% wyłącznie w formie pożyczki.

4. W ramach Programu nie udziela się pomocy publicznej.

7.3 Warunki dofinansowania

1) Warunki udzielania dofinansowania w formie pożyczki:

- a) okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 180 miesięcy; okres finansowania jest liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki, do daty planowanej spłaty ostatniej raty kapitałowej;
  - b) oprocentowanie zmienne pożyczki wynosi WIBOR 12M + 70 pkt bazowych i nie mniej niż 2% rocznie, przy czym ustalenie wysokości oprocentowania następuje w cyklu rocznym;
  - c) okres karencji: przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki do daty spłaty pierwszej raty kapitałowej, lecz nie dłuższa niż do 12 miesięcy po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia. Karencja w spłacie pożyczki wlicza się w okres spłaty pożyczki;
- 2) Dotacja i pożyczka mogą być wypłacane zarówno po zrealizowaniu części lub całości przedsięwzięcia. Środki mogą być przekazane po zakupie, dostawie i montażu urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych na rachunek bankowy wykonawcy, a jeżeli dowody księgowe zostały przez Beneficjenta opłacone – na jego rachunek bankowy.
  - 3) Wnioskowanie o udzielenie dofinansowania w formie dotacji nie wymaga równoczesnego wnioskowania o udzielenie dofinansowania w formie pożyczki. Beneficjent może ubiegać się wyłącznie o dofinansowanie w formie dotacji, wyłącznie o dofinansowanie w formie pożyczki lub dofinansowanie w formie dotacji i pożyczki.

7.4 Beneficjenci

Beneficjentami są osoby fizyczne:

- 1) będące właścicielami/ współwłaścicielami jednorodzinny budynku mieszkalnego, lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu z wyodrębnioną księgą wieczystą.
W przypadku gdy jednorodzinny budynek mieszkalny/wydzielony w budynku jednorodzinnym lokal mieszkalny jest we współwłasności kilku osób, dofinansowanie przysługuje współwłaścicielowi, pod warunkiem wyrażenia zgody przez pozostałych współwłaścicieli tego budynku/ lokalu.
- 2) które uzyskały zgodę na rozpoczęcie budowy jednorodzinny budynku mieszkalnego zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, z późn. zm.) i budynek nie został jeszcze przekazany lub zgłoszony do użytkowania.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć:

Przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie lub uniknięcie niskiej emisji związane z podnoszeniem efektywności energetycznej oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, w którym zostały wydzielone nie więcej niż dwa lokale mieszkalne albo jeden lokal mieszkalny i lokal użytkowy o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku, w szczególności:

- 1) wymiana źródeł ciepła starej generacji nie spełniających wymagań określonych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwa stałe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1690);
- 2) instalacja urządzeń i instalacji spełniających wymagania techniczne określone w załączniku nr 1 do Programu: kotły na paliwa stałe, węzły cieplne, systemy ogrzewania elektrycznego, kotły olejowe, kotły gazowe kondensacyjne, pompy ciepła powietrzne, pompy ciepła odbierające ciepło z gruntu lub wody, wraz z przyłączami (jeśli dotyczy);
- 3) zastosowanie odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, mikroinstalacje fotowoltaiczne);
- 4) wykonanie termomodernizacji budynków jednorodzinnych/wydzielonych lokali mieszkalnych w zakresie pozostałym niż określone w pkt. 1) – 3).

7.6 Postanowienia dodatkowe:

1. Szczegółowe wymagania dla dokumentacji, usług, urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych stanowiących koszty kwalifikowane są określone w załączniku nr 1 do Programu – „Wymagania techniczne”
2. W przypadku wymiany indywidualnego źródła ciepła na paliwa stałe realizacja inwestycji może być dofinansowana jedynie w sytuacji, gdy wymieniane źródło ciepła **jest trwale wyłączone z użytku**. Potwierdzeniem trwałego wyłączenia z użytku ww. źródła ciepła jest imienny **dokument zeżłomowania/karta przekazania odpadu**.
3. NFOŚiGW/wfośigw może dokonać kontroli przedsięwzięć samodzielnie lub poprzez podmioty zewnętrzne w okresie od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości.
4. Okres trwałości wynosi 3 lata od zakończenia przedsięwzięcia. W okresie trwałości beneficjent nie może zmienić przeznaczenia budynku/lokalu z mieszkalnego na inny, nie może zdemontować urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych zakupionych i zainstalowanych w trakcie realizacji przedsięwzięcia, a także nie może zainstalować dodatkowych źródeł ciepła niespełniających warunków technicznych Programu.
5. Co najmniej raz do roku dokonywany będzie przegląd programu w celu zweryfikowania efektywności uzyskiwanych rezultatów i efektów oraz dostosowania do nowych wymagań co do jakości montowanych urządzeń. Następstwem przeglądu może być zmiana zapisów Programu i dokumentów towarzyszących przy zachowaniu okresu przejściowego.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

1) Kryteria dostępu

KRYTERIA DOSTĘPU			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w Programie		
5.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
6.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
7.	Okres realizacji przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
8.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z Programem		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów dostępu powoduje odrzucenie wniosku.

2) Kryteria jakościowe dopuszczające.

KRYTERIA Jakościowe dopuszczające			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK/ NIE DOTYCZY	NIE
1.	Wnioskowany zakres rzeczowy przedsięwzięcia wynika z audytu energetycznego budynku lub uproszczonej analizy energetycznej zawartej we wniosku o dofinansowanie część B 2.		
2.	Wnioskowany zakres rzeczowy jest zgodny z rodzajami przedsięwzięć wymienionych w pkt 7.5.		
3.	Koszty kwalifikowane są zgodne z pkt. 6.7) – Wykaz rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych wchodzących w skład kosztów kwalifikowanych		
4.	Koszty kwalifikowane dla poszczególnych elementów przedsięwzięcia są nie wyższe, niż określone w punkcie 9 Programu - Maksymalne koszty jednostkowe.		
5.	Wymieniane/zainstalowane źródła ciepła spełnią wymagania określone w pkt. 2 załącznika nr 1 do Programu – „Wymagania techniczne”.		
6.	Wnioskodawca przeprowadził analizę możliwości przyłączenia do sieci ciepłowniczej budynku/lokalu objętego projektem, z której wynika, że podłączenie budynku/lokalu do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest możliwe lub nie jest uzasadnione ekonomicznie		
7.	W przypadku montażu kotła na węgiel, Wnioskodawca przeprowadził analizę możliwości przyłączenia budynku/lokalu objętych projektem do sieci dystrybucji gazu, z której wynika, że podłączenie budynku/lokalu do sieci dystrybucji gazu nie jest możliwe lub nie jest uzasadnione ekonomicznie		
8.	Dla istniejącego budynku/lokalu mieszkalnego przegrody poddane termomodernizacji będą spełniać wymagania izolacyjności cieplnej, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31.12.2020 r. - oświadczenie wnioskodawcy		
9.	Dla budynku nowo budowanego przegrody spełniają lub będą spełniać wymagania izolacyjności cieplnej, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31.12.2020 r. - oświadczenie wnioskodawcy		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów jakościowych dopuszczających powoduje odrzucenie wniosku.

9. Maksymalne koszty jednostkowe

I. Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych wchodzących w skład kosztów kwalifikowanych

1) Koszty kwalifikowane dokumentacji:

Lp	Rodzaj usługi	Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany **
1.	Wykonania audytu energetycznego budynku/ lokalu mieszkalnego wykonanego przed złożeniem wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, pod warunkiem że zakres prac, wynikający z audytu, zostanie zrealizowany w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie, nie później, niż do zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia.	do 1000 zł
2.	Koszt wykonania branżowej dokumentacji projektowej (przebudowa dachu pod ocieplenie) pod warunkiem że prace będące przedmiotem dokumentacji, zostaną zrealizowane w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, nie później, niż do zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia.	do 1 000 zł
3.	Koszt wykonania branżowej dokumentacji projektowej (modernizacja instalacji wewnętrznej i wymiany źródła ciepła) pod warunkiem że prace będące przedmiotem dokumentacji, zostaną zrealizowane w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, nie później, niż do zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia.	do 1 000 zł
4.	Koszt wykonania ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej.	do 500 zł

**maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany na jeden budynek jednorodzinny/ wydzielony w budynku jednorodzinym lokal z wyodrębnioną księgą wieczystą materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych (dalej: Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany)

2) Koszty kwalifikowane zakupu urządzeń, materiałów budowlanych oraz wykonania usługi demontażu i montażu:

Lp	Urządzenie ,materiał budowlany	Rodzaj usługi		Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany**
		demontaż	montaż	
1*	węzeł cieplny z programatorem temperatury;	wykonanie usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe	wykonanie usługi montażu nowego źródła ciepła	do 10 000 zł
2*	pompa ciepła (powietrze/woda, powietrze/powietrze) z osprzętem;	wykonanie usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe	wykonanie usługi montażu nowego źródła ciepła	do 30 000 zł
3*	pompa ciepła (grunt/ woda, woda/woda) z osprzętem;	wykonanie usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe	wykonanie usługi montażu nowego źródła ciepła	do 45 000 zł
4*	kocioł gazowy kondensacyjny ze sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem na gaz;	wykonanie usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe	wykonanie usługi montażu nowego źródła ciepła	do 15 000 zł
5*	kocioł olejowy kondensacyjny ze sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem na olej;	wykonanie usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe	wykonanie usługi montażu nowego źródła ciepła	do 15 000 zł
6*	materiały budowlane wchodzące w skład systemu ogrzewania elektrycznego;	wykonanie usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe	wykonanie usługi montażu nowego źródła ciepła	do 10 000 zł

7*	kocioł na paliwo stałe (węgiel gruby,średni,miąłowy) spełniający co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100);	wykonanie usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe	wykonanie usługi montażu nowego źródła ciepła	do 10 000zł
8*	kocioł na paliwo stałe (biomasa pochodzenia leśnego i rolniczego) spełniający co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100)	wykonanie usługi demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe	wykonanie usługi montażu nowego źródła ciepła	do 20 000 zł
9*	przyłącze i instalacja wewnętrzna gazowa ***	-	wykonanie usługi montażu;	do 5 000 zł
10*	przyłącze ciepłne***	-	wykonanie usługi montażu;	do 10 000 zł
11*	przyłącze i instalacje wewnętrzne elektroenergetyczne ***, ****	-	wykonanie usługi montażu;	do 8 000 zł
12	materiały budowlane wchodzące w skład instalacji grzewczej	wymiana elementów istniejącej instalacji grzewczej	wykonanie nowej instalacji wewnętrznej ogrzewania wraz z regulacją i równoważeniem hydraulicznym instalacji;	do 15 000 zł
13	materiały budowlane wchodzące w skład instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej	wymiana elementów istniejącej instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej	wykonanie nowej instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej wraz z regulacją i równoważeniem hydraulicznym instalacji;	
14*	materiały budowlane składające się na system wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła;	-	wykonanie usługi montażu;	do 10 000 zł

15*	kolektor słoneczny z osprzętem	-	wykonanie usługi montażu;	do 8 000 zł
16*	ogniwo fotowoltaiczne z osprzętem	-	wykonanie usługi montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej*** **	do 30 000 zł

*Koszty kwalifikowane dotyczące budynków nowo budowanych

**maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany na jeden budynek jednorodzinny/ wydzielony w budynku jednorodzinnym lokal z wyodrębnioną księgą wieczystą materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych (dalej: Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany)

*** tylko w przypadku podłączenia nowego źródła ciepła.

**** z wyłączeniem kosztów ponoszonych przez operatora sieci dystrybucyjnej dla mikroinstalacji fotowoltaicznej .

***** Koszt kwalifikowany instalacji za 1 kWp wynosi maksymalnie 6000 zł

3) Koszty kwalifikowane zakupu urządzeń, materiałów budowlanych oraz wykonania usługi demontażu i montażu:

Lp	Urządzenie ,materiał budowlany	Rodzaj usługi		Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany**
		demontaż	montaż	
1	materiały budowlane wykorzystywane do docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych oraz fundamentów wchodzące w skład systemów dociepleń lub wykorzystywane do zabezpieczenia przed zawilgoceniem;	wykonanie usługi demontażu	wykonanie usługi docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych lub fundamentów;	do 150 zł za m²
2	materiały budowlane ocieplenia przegród wewnętrznych budynku oddzielających pomieszczenia ogrzewane od nieogrzewanych, w tym: ścian wewnętrznych, stropów pod nieogrzewanymi poddaszami, stropów nad pomieszczeniami nieogrzewanymi i zamkniętymi przestrzeniami podpodłogowymi;	wykonanie usługi demontażu	wykonanie usługi docieplenia przegród budowlanych;	do 150 zł za m²
3	stolarka okienna w tym: okna/drzwi balkonowe, okna połaciowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne wraz z systemami montażowymi	wykonanie usługi demontażu starej stolarki	wykonanie usługi montażu nowej stolarki;	do 700 zł za m²
4	drzwi zewnętrzne, drzwi/bramy w garażach ogrzewanych	wykonanie usługi demontażu	wykonanie usługi	do 2000 zł za m²

		starej stolarki	montażu nowej stolarki;	
--	--	-----------------	-------------------------	--

**maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany na jeden budynek jednorodzinny/ wydzielony w budynku jednorodzinny lokal z wyodrębnioną księgą wieczystą materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych (dalej: Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany)

- 4) Koszty przekraczające wartości określone w kolumnie „Maksymalne jednostkowe koszty kwalifikowane” stanowią koszt niekwalifikowany.

Załącznik:

1. Wymagania techniczne